

Станфордска ревизия на Бине-Терман (Binet-Terman (Л.Терман, М.А.Мерил - 1960)

Методиката е приложима за проследяване на интелектуалното развитие във възрастта от 3 до 16 години. Адаптирана е през 1973 год., от Г.Пирьов. В стълбицата на всяка възраст са дадени по 6 тестови задачи за решаване. Към някои от тях има посочени по няколко субтеста. След всеки тест е посочен броя верни отговори необходим, за да се постави положителна оценка.

До 10 годишна възраст всеки разрешен тест се оценява като постижение за два месеца развитие, до 12 години- три месеца, 13-14 години- четири месеца, 15-16 години (средно развит възрастен) - пет месеца.

Изследването започва с поставяне тестовите задачи за навършена календарна възраст на изследваното лице. Ако детето реши успешно всички задачи за , напр. 5 годишна възраст се преминава към тези от следващата възраст и така докато дава верни отговори. Ако не може да се справи със задачите за 5-годишна възраст се дават задачи за 4 години.

При изчисляване на реалната умствена възраст на изследваното дете, за основа се взема тази възраст, в която е дало сто процента верни отговори. Тази възраст се превръща в месеци развитие. Всички разрешени тестови задачи от по-горни възрасти (по тяхното стойностно значение) се прибавят към взетата за основа възраст. В резултат се получава реалната умствена възраст на изследвания в месеци развитие. Календарната възраст също се изчислява в месеци, след което получените стойности за умствена и календарна възраст се нанасят по формулата:

$$IQ = \frac{\text{Умствена възраст}}{\text{Календарна възраст}} \times 100$$

ЗА 4 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

1. Каж ми на колко години си?

Оценка: Отговор без грешка.

2. Нарездане по подражание фигури от 3 кибритени клечки:

Можеш ли да наредиш като мене фигури от тези клечки? Експериментатора дава 3 кибритени клечки на детето и сам той с други 3 клечки нарежда последователно посочените фигури и изчаква детето да ги нареди по подражание.

Оценка: Най-малко 2 вярно подредени фигури.

3. Рисуване на квадрат с молив:

"Виж, аз какво ще нарисувам. (Експериментаторът рисува квадрат на бял лист с молив.) Сега нарисувай ти същото." Дава му същия лист, на който е нарисувал квадрат, но има място и за рисунка на детето.

Оценка : Фигурата на детето трябва да има 4 прави ъгъла.

4. Повтаряне на 4 числа:

"Аз ще ти кажа числа, а ти ще ги повториш. Искаш ли? (Експериментаторът прочита всяко число за 1 секунда.)"

- a. 4-7-3-9;
- b. 2-8-5-4;
- c. 7-2-6-1;

Оценка: Най-малко една група трябва да повтори вярно.

5. Повторения на изречения с 12- 13 срички:

"Слушай сега, аз ще ти прочета нещо, а ти трябва да го повториш".

- a. Името му е Иван и е добро момче.
- b. Когато минава влакът ще чуем свирка.
- c. Ние прекарахме добре на полето.

Оценка: Най-малко едно изречение съвсем вярно(от трите).

Експериментаторът показва как да се сравнят двете кутийки, Разбиране от първа степен: "Какво трябва да направиш..."

- a. Когато ти се спи?
- b. Когато ти е студено?
- c. Когато си гладен?

Оценка: Най-малко два верни отг.

ЗА 5 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

1. Именува (при показване) основните цветове: червено, зелено, жълто, синьо.

"Какъв цвят има това кубче (или кръгче)?"

Оценка: Не допуска грешка при нито един от цветовете.

2. От детето се иска да покаже последователно дясната си ръка, лявото си ухо и дясното си око:

"Покажи ми дясната си ръка, сега лявото си ухо, а сега дясното си око."

Оценка: Три верни отговора от три показвания, или пет отговора от 6 показвания.

3. Определение по употреба, или по-висше от употреба:

"Кажи ми какво е стол, вилица, кукла, молив, маса?"

Въпросът за всеки следващ предмет се поставя след като се получи отговор за предишния.

Оценка: Необходими са 4 верни определения от 6 искания.

4. Пасианс:

От детето се иска да съедини правоъгълник, разделен по диагонал, като му се показва цял правоъгълник със същите размер (10x5 см). Двата триъгълника се поставят на разстояние 2 см. "Можеш ли да направиш от тези парчета една цяла фигура като тази?" (Показва му се целия правоъгълник.)

Оценка: Два верни от три опита. Всеки опит за една минута.

5. Сравняване на две тежести.

Материал: Две еднакви по вид кутийки (кибритени, но облепени по един и същ начин), с различно тегло – 3 г. и 15г. Кутийките се поставят пред детето последователно в три опита: 3 г - 15г; 15г - 3г; 3г - 15 грама." Искам да ми кажеш коя кутийка е по-тежка." (като се поставят на отворените длани на двете ръце и се сравняват.)

Оценка: От трите опита, най-малко два верни.

6. Изпълнение на три поръчки:

"Постави ключа на стола, затвори вратата и донеси кутията". Предметите за изпълнение на поръчките трябва предварително да бъдат поставени на съответното място.

Оценка: Трите поръчки трябва да се изпълнят от детето без грешка в същия ред, в който са дадени.

ЗА 6 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

1. " Кажми ми сега сутрин ли е или след обяд?"

Въпросът се задава точно.

Оценка: Не се допуска грешка в отговора.

2. "Кажми ми можеш ли да разбереш какво липсва на тази картинка".

На детето се показват последователно човешки глави в профил, като на първата липсва окоото, на втората устата, на третата носът. Една човешка фигура "анфас" на която липсват ръцете.

Оценка: Трябва да се получат три верни отговора от четири показани.

3. Повторение на изречения с 16-18 срички:

"Слушай, аз ще ти прочета нещо, а ти трябва да го повториш".

a. Днес беше весело, намерихме едно мишле в капана.

b. През лятото Иван ходи да лови риба.

c. Ще изляза на разходка. Моля, дай ми сламената шапка!

Оценка: Необходимо е да се повтори най-малко едно от трите изречения съвсем вярно, или две с по една грешка.

4. Завързване на възел.

На детето се дават две връзки за обувки и му се казва: "Завържи ги така, че да се развържат."

Оценка: Трябва да са завързани на възел. Отбелязва се времето за завързването.

5. Разбиране втора степен.

"Какво трябва да направиш?"

a. Ако вали дъжд и ти си на улицата.

b. Ако видиш, че къщата ви гори.

c. Ако заминаваш и изпускаш влака.

Оценка: Необходимо е най-малко два отговора да са верни.

6. Да преброи 13 еднакви копчета.

"Можеш ли да преброиш колко копчета има тук?" Преброяването се извършва два пъти. (може ли да отброява.)

Оценка: Най-малко при единия от двата пъти преброяването да е вярно.

ЗА 7 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

1. Да докосне 4 кубчета в определен ред.

Пред детето се нареждат в права линия без да се долепят едно до друго 4 еднакви по цвят и големина кубчета. Експериментаторът казва на детето: "Гледай в какъв ред аз ще докосвам кубчетата, за да направиш и ти същото след мен."

Правят се три опита. Ред на докосването за първия опит: 1,3,2,4; за втория опит: 2,3,1,4; за третия опит: 2,4,1,3;

Оценка: От трите опита поне два трябва да са верни.

2. Да повтори 5 цифри в правилен ред.

"Аз ще казвам числа, а ти слушай, за да можеш след това да ги повториш!" Всяко число се произнася за една секунда.

3,1,7,6,9; 4,2,8,3,5; 9,8,1,7,6;

Оценка: От трите опита поне един трябва да бъде верен.

3. Да завърже на фльонга, панделка (ширит).

На детето се дава 30 см. тясна панделка или ширит (по добре цветен) и му се показва от също такава панделка завързана фльонга на малка пръчка, и му се казва: "Искам да завържеш тази панделка така, както е вързана тази тук. Ето ти пръчица." Моделът се оставя пред детето. Може да го разгледа по-подробно.

Оценка: Пълна оценка, ако завърже фльонга за една минута. Ако я завърже за по-дълго време, или ако завърже прост възел за една минута получава 1/2 оценка.

4. Разлика между два предмета.

Експериментаторът казва на детето: "Ти нали си виждал муха? А пеперуда? Сега ми кажи по какво се различават муха от пеперуда?" По същия начин - по какво се различават камък от яйце; дърво от стъкло.

Оценка: Необходими са поне два верни отговора от трите въпроса.

5. Експериментаторът дава на детето лист хартия и молив, показва му на друг лист нарисуван ромб и му казва: "Прерисувай ми на твоя лист тази фигура!" Правят се три опита.

Оценка: От трите опита два трябва да бъдат верни, прерисуваната фигура да наподобява ромб.

6. Кажете ми дните от седмицата.

Оценка: Не се допуска грешка.

ЗА 8 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

1. Броене от 20 до 0.

Експериментаторът казва: Ти нали знаеш да броиш до 20? Сега искам да изброиш от 20 до 0: 20,19,18... и т. н. Хайде започни!

Оценка: Без грешка за 40 секунди. (В протокола се отбелязва времето за броене и направените грешки.)

2. Разбиране трета степен.

Експериментаторът казва на детето:

Какво трябва да направиш?

a. Когато си счупил нещо, което не е твое?

b. Когато отиваш на училище и виждаш, че закъсняваш?

с. Когато някое другарче те удари без да иска?

Въпросите се задават последователно след като детето е отговорило на предходния.

Оценка: Необходими са два верни отговора от трите въпроса.

3. Загубената топка на поляната.

Пред детето се поставя нарисован на бял картон кръг с диаметър 6 см., като се оставя отвор от 1 см. "Това е полянката на която е изгубена една топка. Сега искам да влезеш в тази поляна и да потърсиш топката. Ето с този молив ще отбелязваш къде ще я търсиш. Хайде започни! Влез в полянката (стадиона) през вратичката!"

Оценка: В зависимост от последователността на търсенето.

4. Сравнение на две неща.

"Каж ми по какво си приличат?"

- a. Дървата и каменните въглища;
- b. Ябълката и прасковата;
- c. Желязото и среброто;
- d. Параходът и автомобилът

Оценка: Необходими са поне два верни отговора от 4-те въпроса.

5. Определение по високо от употреба.

Експериментаторът пита детето: Каж ми какво е ?

- a. Автомобил;
- b. Тигър;
- c. Картоф;
- d. Войник

Оценка: Необходими са два верни отговора от 4-те въпроса. Определението трябва да се направи чрез привеждане към съответно родово понятие-предмет, превозно средство, човек, зеленчук и т.н.

6. Познаване на шест монети.

Нареждат се: 5 стотинки,
1ст., 10ст., 2ст., 50ст., 20ст.

Оценка: Детето трябва да разпознава посочените монети.

ЗА 9 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

1. Експериментаторът пита детето:

Коя дата е днес? Деня на седмицата, месеца, годината, деня на месеца.

Оценка: Допуска се грешка до 3 дни в числото на месеца.

2. Сравняване на 5 тежести с разлика помежду им от 3 грама.

Пред детето се поставят 5 съвсем еднакви по форма, големина и цвят

кутийки, но с тегло: 3, 9, 12, 15, 18 грама. Експериментаторът казва: Тези кутийки са еднакви на вид, но са с различно тегло. Искам да ги подредиш от най-леката до най-тежката последователно. Показва процедурата на сравнение две по две с двете ръце. Правят се три опита.

Оценка: От трите опита два трябва да бъдат верни.

3. Повтаряне 4-ри цифри назад.

Внимавай аз ще ти кажа няколко цифри, които ти трябва да повториш в обратен ред: 6,5,2,8; 4,9,3,7; 8,6,2,9; всяка цифра се чете за 1 сек.

Оценка: За трите опита е достатъчно един да е верен.

4. Съставяне на изречения от три думи.

Експериментаторът най-напред обяснява на детето: Знаеш ли какво е изречение? Няколко думи, които са свързани така, че да изразяват една мисъл, например: "Аз имам книга". Сега аз ще ти кажа няколко думи, които трябва да свържеш в едно изречение:

- a. Момче, река, топка;
- b. Работа, пари, човек;
- c. Пустиня, река, езеро

Оценка: Необходими са две изречения от три опита.

5. Кажете ми кои са месеците на годината?

Опита се повтаря три пъти. Времето за именуването на дванадесетте месеца във всеки опит - 15 секунди.

Оценка: Допуска се една грешка в именуването; от трите опита - два верни.

6. Обяснение на понятие, чрез подвеждане на две отделни понятия към едно родово. "Можеш ли да ми кажеш кон и куче какво са? Ако детето мълчи експериментаторът казва: кон и куче са животни и продължава. "Кажете ми какво са:

- a. кукла и топка;
- b. вилица и лъжица;
- c. войник и ловец.

ЗА 10 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

1. Абстрактни думи - Кажете ми какво значи?

- a. Милост
- b. Любопитство
- c. Тъга
- d. Изненада

Оценка: Тестът е разрешен при три верни отговора.

2. Да повтори 6 цифри.

"Аз ще ти кажа няколко цифри и ти трябва да ги повториш в същия ред:

- a. 2,9,3,8,1,7;
 - Б. 9,6,2,3,8,1;
 - с. 5,1,7,2,6,9
- Оценка: Необходими са два верни отговора от 3 опита.

3. Разбиране четвърта степен:

- a. Какво трябва да кажеш когато ти искат мнението за някого, когото не познаваш?
 - б. Защо трябва да ценим хората по-вече по делата им, отколкото по думите?
 - с. Какво трябва да направиш преди да започнеш нещо важно?
- Оценка: необходимо е да са верни два верни отговора.

4. 60 думи за 3 минути.

"Искам когато кажа "почни" да кажеш колкото можеш бързо всички думи, които ти идват на ума. Дава пример: облаци, куче, стол, щастливи и пр. " Хайде почни!" Думите се записват както се произнасят и се ограничават на 1/2 от минутата.

Оценка: тестът е разрешен при 60 и повече думи за 3 минути.

5. Повторение на изречения с 20-22 срички.

"Аз ще ти чета изречения, ти ги слушай добре, за да ги повториш точно":

- a. Под крушата, където децата играят има хладна приятна сянка.
- б. Вече минава един часа, къщата е много тиха и котката спи.
- с. Лято дните са топли, зима вали сняг и е много студено.

Оценка: тестът е разрешен при едно съвсем вярно повторение, или при повторение на две изречения с по 1 грешка.

6. Назоваване на животни (12 за 1 минута)

"Ти познаваш много животни нали? Кажете ми кои знаеш, но колкото можеш по-бързо."

Оценка: тестът е разрешен ако за минута детето назове 12 или повече животни.

ЗА 11 - 12 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

1. Кажете ми какво е :

- a. Съединение
- б. Сравнение
- с. Завоевание
- д. Послушание
- е. Отмъщение

Оценка: най-малко 3 верни отговора.

2. Можеш ли да дадеш две основания - да дадеш две обяснения на

следните въпроси:

a. Защо в една страна трябва да има много железопътни линии?

b. Защо децата трябва да слушат родителите си?

Оценка: тестът е разрешен ако се получат два верни отговора.

3. Кажете по какво си приличат следните 3 неща?

a. Змия, крава, врабче;

b. Роза, картоф, дърво;

c. Вълна, памук, кожа;

d. Резеца на нож, монета, тел;

e. Книга, учител, вестник.

Оценка: необходими са 3 верни отговора.

4. Попълване на пропуснати думи.

"Ще ти дам изречения, в които са пропуснати думи и ти трябва да ги попълниш." Изреченията се дават последователно написани на отделни картончета и се четат от експериментаторът.

a. Левски не е мислил за своята лична участ.....той не е бил егоист.

b. Вие дамислите, че моето мълчание се дължи на незнание.

c.той не ни даде честна дума, аз няма да му вярвам.

Оценка: необходими са два верни отговора. Отбелязва се времето за разрешаване.

5. Пословица

"Ти нали знаеш какво е пословица? Когато нещо се казва в една форма, а се разбира друго. Ето сега ти трябва да ми кажеш какво се разбира в следните пословици:

a. Всяка коза за свой крак.

b. Сговорна дружина планина повдига.

c. Каквото посееш това ще пожънеш.

Оценка: необходими са поне два верни отговора от 3 пословици.

6. Аритметични задачи.

"Продължи моля те този ред от цифри с още две числа.

a. 1,4,7,10,13

b. 2,6,10,14

c. 1,6,11,16

Оценка: трите задачи - верни. Отбелязва се времето за извършване.

ЗА 13 - 14 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

1. Абсурдни картини:

"Погледни картината и ми кажи какво неправилно има изобразено в нея.

Оценка: Верен отговор.

2. Съгласуване на противоположности.

"Кажи ми по какво си приличат:

- a. зима и лято
- b. щастлив и тъжен
- c. шумен и тих
- d. много и малко
- e. начало и край

Оценка: необходимими са три верни отговора.

3. Разсъждение. Дава се на лицето картон с разказ за да го следи, докато експ-рът чете. "Искам да разбереш внимателно разказа:

"Моята къща беше ограбена миналата събота. Аз бях в къщи през целия преди обяд, но бях излязъл след обяд до 5 часа. Баща ми напуснал къщата в 3 часа след обяд, а брат ми бил там до 4 часа. През кое време е ограбена къщата?

Оценка: правилен отговор.

4. Ориентиране.

"Искам да ми кажеш към коя страна ще бъдеш обърнат с лице ако:

- a. дясната ти ръка е насочена към север
- b. лявата ръка е към изток
- c. дясната ръка сочи към запад

Оценка- два верни отговора.

5. Съобразителност.

"Имаме да решаваме сложна и много интересна задача. Слушай добре! "Една майка изпратила сина си до реката да и донесе точно 2 литра вода. Тя му дала 2 кофи - една от 5 литра, а друга от 3 литра. Кажи ми как може момчето да измери точно 2 литра вода, като не използва нищо друго освен тия две кофи.
Оценка: верен отговор. Повторение на задачата не се допуска.

6. Повторение на цифри в обратен ред.

- a. 9-4-7-5-1
- b. 3-8-6-2-5
- c. 7-0-3-9-2

Оценка: без грешни отговори

СРЕДЕН ВЪЗРАСТЕН

1. Абстрактни думи. Какво е :

- a. щедрост
- b. независимост
- c. завист
- d. власт
- e. Справедливост

Оценка: необходими са 4 верни отговора.

2. Съобразителност.

Какво трябва да направите:

- a. ако имате една кофа от 5 литра, а друга от 3 литра и трябва да отмерите точно 2 литра вода? (ако се затруднява може да му се подсказе, че трябва да започне с напълването на кофата от 5 литра.)
- b. кофа от 9 литра и от 5 литра и да отмерите 13 литра. Започнете с напълването на кофата от 9 литра.
- c. Кофа от 3 литра и от 8 литра и да донесете 1 литър вода. Трябва да започне с напълването на кофата от 3 литра.

Оценка: необходимо е да се решат вярно 2 от задачите.

3. Противоположни аналогии.

"Аз ще Ви кажа нещо, а Вие трябва да допълните:

- a. Заекът е страхлив, лъвът е
- b. Дървото е на земята, звездите са на.....
- c. Едно цяло, което е образувано от различни неща е хетерогенно, едно цяло образувано от еднакви неща е

Оценка: необходими са два верни отговора.

4. Пословици

"Обяснете ми смисъла на следните пословици:

-
- a. Всяка коза за свой крак
 - b. Само вятърът ме може да помогне на моряка, ако той не направлява кораба.
 - c. За книгата не бива да съдим само по корицата.

Оценка: необходими са 2 верни отговора.

5. Съществени различия.

Каква е главната разлика между:

- a. Работа и игра
- b. Способност и постижение
- c. Оптимист и песимист

Оценка: необходими са два верни отговора.

6. Ориентиране.

От лицето се иска да каже името на посоката.

- a. Кажете ми към коя страна ще бъдете обърнати с лице, ако дясната ви ръка показва север?
- b. Ако вървите на изток и след това се обърнете на дясно, в каква посока ще вървите?
- c. Ако вървите на изток и след това се обърнете наляво и после надясно, в каква посока ще вървите?
- d. Ако вървите на север, след това се обърнете надясно и после на наляво, в какво направление вървите?

Оценка: необходими са два верни отговора.